

PIOTR M. PILARCZYK

 <https://orcid.org/0000-003-0137-5827>

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Polskie Towarzystwo Historii Prawa

Keywords: Polish Society of Legal History, scientific society, legal history

Słowa kluczowe: Polskie Towarzystwo Historii Prawa, organizacja naukowa, historia prawa

Dnia 25 marca 2022 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie zarejestrował Polskie Towarzystwo Historii Prawa (PTHP). Podmiot został wpisany do rejestru stowarzyszeń Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000962010.

Choć idea powołania organizacji skupiającej polskich historyków prawa nie jest nowa, wcześniej nie podjęto się jej stworzenia. Jedyną dotąd instytucją integrującą środowisko historycznoprawne były cykliczne zjazdy, i to właśnie zorganizowany 22–23 września 2021 r. w Warszawie XXVIII Ogólnopolski Zjazd Historyków Prawa i Ustroju można uznać za zarzewie powstania PTHP. Podczas rozmów kularowych nie tylko wielokrotnie padały słowa o trudnym położeniu historii prawa pośród innych działów prawoznawstwa, ale także formułowano pomysły, jak się mierzyć z tą nieprzychylną rzeczywistością. Rozproszenie historyków prawa, brak instytucjonalnego wsparcia i zanik prac zespołowych przy obecnych tendencjach i warunkach uprawiania nauki stanowią coraz większy problem. Wyzwania i dylematy stojące przed środowiskiem historyków prawa wybrzmiały otwarcie podczas wystąpienia Michała Gałędko i Macieja Mikuły na kończącej Zjazd sesji. Od tego czasu podjęto nieformalne rozmowy oraz konsultacje środowiskowe. Zasadniczo przychylny oddźwięk na pomysł powołania stowarzyszenia doprowadził do uformowania grupy inicjatywnej, która zdecydowała się na zorganizowanie Zjazdu Założycielskiego stowarzyszenia mającego przyjąć nazwę Polskiego Towarzystwa Historii Prawa. Zjazd odbył się w Łodzi 11 grudnia 2021 r., gdzie na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego, w samo południe, rozpoczęły się obrady.

Podczas Zjazdu przyjęto Statut PTHP, w którym określono podstawowe cele organizowanego Towarzystwa. Są to: popieranie rozwoju nauki, edukacji i popularyzacji historii prawa oraz dążenie do integracji środowiska badaczy i sympatyków historii prawa. Następnie wybrano władze Towarzystwa w kształcie przewidzianym statutem. Prezesem

dziewięcioosobowego Zarządu został M. Mikuła (UJ), a wiceprezesami M. Gałędek (UG), Maciej Rakowski (UŁ), Anna Tarnowska (UMK). Skład organu uzupełnili skarbnik – Jan Halberda (UJ) oraz sekretarz – Tomasz Kucharski (UMK). Pozostałymi członkami Zarządu zostali Tomasz Dolata (UWr), Piotr Pilarczyk (UAM) i Piotr Pomianowski (UW). Komisję Rewizyjną utworzyli Justyna Bieda i Dorota Wiśniewska (obie panie reprezentowały UŁ) oraz Mateusz Szymura (UWr). W gronie założycieli znaleźli się – poza wymienionymi – również Łukasz Marzec (UJ) i Tadeusz Szulc (UŁ). Ze względów organizacyjnych zdecydowano, że siedzibą stowarzyszenia będzie Kraków. Przygotowano również wszystkie dokumenty niezbędne do sądowej rejestracji powołanego stowarzyszenia.

Ponieważ ze względu na panującą sytuację pandemiczną niemożliwe było zorganizowanie otwartego, walnego zebrania założycielskiego, uznano, że powołane pierwsze władze Towarzystwa mają mieć charakter roboczy i tymczasowy. Ich podstawowym zadaniem jest zorganizowanie działalności Towarzystwa od strony formalnej. Funkcjonować będą do kolejnego Zjazdu Historyków Państwa i Prawa – do tego czasu wszyscy zainteresowani będą mieli możliwość wstąpić do Towarzystwa i tym samym wziąć udział w wyłonieniu władz najszerzej reprezentujących środowisko historycznoprawne. Założeniem jest zresztą powiązanie Zjazdów z kadencjami władz Towarzystwa.

W oczekiwaniu na rejestrację Towarzystwo podjęło rudymetarną działalność. Zarząd rozpoczął regularne spotkania, zajmując się żmudną pracą organizacyjną – przygotowaniem systemu identyfikacji wizualnej oraz strony internetowej. Napaść Rosji na Ukrainę skłoniła Zarząd do publicznego zajęcia stanowiska i potępienia działań agresora. Ukonstytuowały się dwie podstawowe komisje – dydaktyki oraz nauki. W tym czasie do stowarzyszenia zgłosili akces liczni badacze z różnych ośrodków akademickich.

Towarzystwo w zamierzeniu ma zrzeszać historyków państwa i prawa wszelkich specjalności, w tym również romanistów i historyków doktryn. Szeregi Towarzystwa otwarte są jednak dla wszystkich badaczy i osób zainteresowanych dawnym prawem. Wszelkie informacje o PTHP można znaleźć na stronie www.pthp.pl.